ОБЛАГАНЕ НА МНОГОНАЦИОНАЛНИТЕ И ГОЛЕМИТЕ НАЦИОНАЛНИ ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ С ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК И С НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

В Република България е въведен национален допълнителен данък с транспониране във вътрешното законодателство на опцията на ***Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета от 15 декември 2022 г. за гарантиране на глобално минимално равнище на данъчно облагане на многонационалните групи от предприятия и големите национални групи в Съюза*** (Директива (ЕС) 2022/2523) за национален допълнителен данък, имаща за прототип „допустимия вътрешен минимален допълнителен данък“, регламентиран в Типовите правила на ОИСР.

Разпоредбите за определяне на национален допълнителен данък се съдържат в Глава тридесет и четвърта „л“ от ЗКПО и са в сила от 01.01.2024 г. Принципно правилата за изчисляване на национален допълнителен данък съвпадат с правилата за определяне на допълнителния данък по Директива (ЕС) 2022/2523 с някои изключения. Националният допълнителен данък е с размер, равен на определения за България допълнителен данък за многонационалната или голяма национална група.

Разпоредите в тази глава (260я[25] – 260я[29]) включват множество препратки към разпоредби, свързани с определяне на първичния допълнителен данък на групата като цяло.

Данъчно задължени лица (Чл. 260я[25] от ЗКПО)

Национален допълнителен данък за данъчния период дължат:

1. съставните образувания по чл. 260а, ал. 2, облагани с ниска данъчна ставка, с изключение на образуванията по чл. 260а, ал. 4;

2. данъчно задължените лица съгласно чл. 260е, ал. 1, т. 2, ал. 2, т. 2, ал. 4, т. 2 и ал. 6, т. 2, дължащи допълнителен данък за себе си, когато се облагат с ниска данъчна ставка;

3. разположените в страната съвместни предприятия и дъщерни предприятия и места на стопанска дейност на съвместни предприятия; за целите на този член делът на образуването майка по чл. 260я[8], ал. 2 от допълнителния данък на съвместно предприятие или дъщерно предприятие на съвместно предприятие е равен на 100 на сто.

ОБЛАГАНЕ НА МНОГОНАЦИОНАЛНИТЕ И ГОЛЕМИТЕ НАЦИОНАЛНИ ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ С ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК И С НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

Накратко това означава, че данъчно задължено лице за националния допълнителен данък е всяко съставно образувание от многонационална и голяма национална група предприятия, вкл. крайни образувания майки и междинни образувания майки в страната.

Определяне на размера на националния допълнителен данък (260я[26] от ЗКПО)

- ✓ (1) Размерът на националния допълнителен данък е равен на:

1. определения съгласно чл. 260ш, ал. 5 допълнителен данък - за лицата по чл. 260я[25], т. 1 и 2, и

2. определения съгласно 260я[8], ал. 3 и 4 допълнителен данък по чл. 260ш, ал. 5 - за лицата по 260я[25], т. 3.

- ✓ (2) За целите на ал. 1 чл. 260ш се прилага, без да се взема предвид националният допълнителен данък.
- ✓ (3) За целите на ал. 1, при определяне на изключението за съществена стопанска дейност не се прилага чл. 260я[17], ал. 1, чл. 260щ, ал. 3 се прилага, като стойността от 5 на сто се заменя с нула, и чл. 260щ, ал. 4 се прилага, като стойността от 5 на сто за периода 2023 - 2032 г. се заменя със стойностите, посочени в чл. 260я[17], ал. 2.

За целите на определяне на националния допълнителен данък се прилагат правилата за определяне на допълнителния данък – това означава, че се определя допълнителният данък за цялата юрисдикция. След което така определеният данък се разпределя между съставните образувания в юрисдикцията, т.е. определя се делът на дължимия от всяко от тях национален данък на база на общия резултат по реда на чл. 260ш, ал. 5 от ЗКПО.

Важно! При националния допълнителен данък (за разлика от допълнителния данък) изключението за съществена стопанска дейност се прилага само по отношение на дълготрайните материални активи, но не и за наетите лица.

Изключението за дълготрайните активи се прилага в цялост, включително с по-високите проценти в 10-годишния преходен период.

Специфични правила (чл. 260я[27]от ЗКПО)

✓ За целите на тази глава не се прилагат чл. 260х, ал. 1 и ал. 3 - 5, с изключение на случаите на удържан в страната данък при източника от лицата по чл. 260я[25], с който се облагат доходи от дивиденти и ликвидационни дялове, чл. 260я[1] и чл. 260я[18] (чл. 260я[27], ал. 1).

✓ Когато съставните образувания на многонационална група предприятия, разположени в страната, съставят финансовите си отчети за отчетния период съгласно Закона за счетоводството на базата на:

1. един и същ счетоводен стандарт, определен за приложима счетоводна база съгласно Закона за счетоводството, националният допълнителен данък по чл. 260я26 се определя на базата на този счетоводен стандарт; за целите на тази точка данъчният период е календарната година;

2. различни счетоводни стандарти, определени за приложима счетоводна база съгласно Закона за счетоводството, националният допълнителен данък по 260я[26] се определя на базата на счетоводния стандарт съгласно чл. 260м, ал. 1 и 2; за целите на тази точка данъчният период е този съгласно чл. 260б (чл. 260я[27], ал. 2).

✓ За целите на ал. 2, когато съставно образувание от многонационална група предприятия, разположено в страната, съставя повече от един финансов отчет на базата на различни счетоводни стандарти, националният допълнителен данък по чл. 260я[26] за това съставно образувание се определя, както следва:

1. в случаите, когато всички останали съставни образувания от същата многонационална група предприятия, разположени в страната, съставят за отчетния период съгласно Закона за счетоводството финансовите си отчети на базата на един и същ счетоводен стандарт, определен за приложима счетоводна база съгласно Закона за счетоводството - съгласно ал. 2, т. 1;

2. в случаите, когато останалите съставни образувания от същата многонационална група предприятия, разположени в страната, съставят за отчетния период съгласно Закона за счетоводството финансовите си отчети на базата на различни счетоводни стандарти, определени за приложима счетоводна база съгласно Закона за счетоводството - съгласно ал. 2, т. 2 (чл. 260я[27], ал. 3).

✓ За целите на чл. 260я[26] допълнителният данък по чл. 260ш, ал. 5 за данъчно задължените лица по чл. 260я[25], т. 3 се определя по реда на глави тридесет и четвърта "в" до тридесет и четвърта „ж“, като се счита, че те са съставни образувания на отделна многонационална или голяма национална група предприятия с крайно образувание майка едно от тях. Крайното образувание майка се определя от съставните образувания (чл. 260я[27], ал. 4).

✓ За целите на определянето на националния допълнителен данък се прилагат глави тридесет и четвърта „а“ – „к“ съответно, при спазване на разпоредбите на тази глава образувания (чл. 260я[27], ал. 5).

✓ За случаите по ал. 2 и 3 размерът на националния допълнителен данък се изчислява в евро (чл. 260я[27], ал. 6 (изм. и доп. ДВ. бр. 30 от 27.03.2026 г.).

Деклариране на данъка (чл. 260я[28] от ЗКПО)

Данъчно задължено лице по чл. 260я[25] подава данъчна декларация по образец за националния допълнителен данък за съответния данъчен период:

- в териториалната дирекция на Националната агенция за приходите по мястото на регистрация;

- в сроковете по:

✓ чл. 260я[19] (до 18 месеца след последния ден на данъчния период)

✓ и по чл. 260я[23], ал. 8 (до 15 месеца след последния ден на данъчния период, за който се предоставя информация).

- изготвя се на базата на информационната декларация, изготвена и подадена по реда на чл. 260я[23;].

- изготвя се в евро. В случаите, в които националният допълнителен данък не е изчислен в евро, се използва референтният валутен курс на еврото, публикуван от Българската народна банка на нейната интернет страница към валутата, в която е определен националният допълнителен данък за последния ден на данъчния период (изм. и доп. ДВ. бр.30 от 27.03.2026 г.).

Вж.: Формуляри

Внимание! Съгласно чл. 260б от ЗКПО **данъчен период** за целите на този данъчен режим е периодът, за който крайното образувание майка на многонационална или голяма национална група предприятия изготвя консолидиран финансов отчет, или календарната година, когато крайното образувание майка не изготвя консолидиран финансов отчет.

Т.е. компаниите в България, които са част от големи многонационални групи, ще определят срока за деклариране и внасяне на националния допълнителен данък спрямо периода на крайното предприятие майка, при равни други условия.

ZKPO_EB-54-30-3598.doc

ZKPO_55-30-11668.doc

Внасяне на данъка (чл. 260я[29] от ЗКПО)

✓ Данъчно задълженото лице по чл. 260я[25] внася националния допълнителен данък за съответния данъчен период в срока за деклариране по чл. 260я[28], ал. 1.

✓

ОБЛАГАНЕ НА МНОГОНАЦИОНАЛНИТЕ И ГОЛЕМИТЕ НАЦИОНАЛНИ ГРУПИ ПРЕДПРИЯТИЯ С ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК И С НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

НАЦИОНАЛЕН ДОПЪЛНИТЕЛЕН ДАНЪК

Важно! Всяко данъчно задължено лице за националния допълнителен данък самостоятелно декларира и внася данъка и се разчита самостоятелно с бюджета.